

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Ηλίας Μαγκλίνης

Μεγάλος Πατριωτικός Μύθος

Ανέκδοτο που αλιεύω από τον ρωσόφωνο ιστορικό Γιώργο Τσακνιά: Ο Πούτιν ξενυχτάει μόνος στο γραφείο του μπροστά από ένα χάρτη και κάτι στρατιωτάκια, προσπαθώντας να βγάλει άκρη με την Ουκρανία. Ξαφνικά, εμφανίζεται το φάντασμα του Στάλιν.

– Σύντροφε, λέει ο Πούτιν, τι να κάνω με τους Ουκρανούς; Γιατί δεν τα καταφέρνει ο Κόκκινος Στρατός;

– Θα σου δώσω δύο συμβουλές, λέει το φάντασμα. Πρώτον, στείλε πέντε εκατομμύρια Ρώσους στρατιώτες. Θα σκοτωθούν τουλάχιστον οι μισοί, αλλά θα ισοπεδώσουν την Ουκρανία. Επίσης, βάψε το Κρεμλίνο μπλε. – Γιατί μπλε; ρωτάει ο Πούτιν.

Ο Στάλιν χαμογελάει.

– Το ήξερα πως δεν θα είχες πρόβλημα με την πρώτη συμβουλή.

Τα ανέκδοτα έχουν μια βάση αλήθειας παραδοσιακά, ο ρωσικός στρατός γινόταν βορά στα όπλα του εχθρού έως ότου ο τελευταίος εξαντλήσει τα πυρομαχικά του – και οι Ρώσοι νικήσουν.

Αυτή η αντίληψη, ότι ο στρατιώτης είναι αναλώσιμο υλικό, ήταν καθημερινότητα στον περιλάλητο «Μεγάλο Πατριωτικό Πόλεμο», η βασική μυθολογία του οποίου είναι ο φόρος αίματος που πλήρωσε η ΕΣΣΔ με τα 26,6 εκατομμύρια νεκρούς του Β΄ Παγκοσμίου.

Αυτό είναι το νούμερο που έδωσε το 1993 η Ρωσική Ακαδημία Επιστημών, περιλαμβάνοντας απώλειες αμάχων. Ως προς τις απώλειες στρατιωτικών, το ρωσικό υπουργείο Εθνικής Αμυνας είχε δώσει 10.668.400 πεσόντες. Συγκριτικά, οι Αμερικανοί είχαν 400.000 νεκρούς στο πεδίο της μάχης. Λογικό: η Αμερική δεν είχε δεχθεί εισβολή.

Ο σταλινικός μύθος έγκειται στο ότι δεν υπάρχει κανένα κατόρθωμα και κανένα επίτευγμα σε αυτό το σφαγείο.

Δεν είναι όμως μονάχα αυτό.

Μίλποσα παραπάνω για μυθολογία αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ψέμα τα 10,5 εκατομμύρια νεκροί. Αλλο ο μύθος, άλλο το μύθευμα. Το πρώτο εμπειρέχει μιαν αλήθεια, το δεύτερο ένα ψέμα.

Ο μύθος εδώ συνοψίζεται στην ορολογία που έδωσε ο ίδιος ο Στάλιν στην πολεμική προσπάθεια: Μεγάλος Πατριωτικός Πόλεμος.

Θα μπορούσαμε να τον πούμε και Μεγάλο Πατριωτικό Μύθο: η σοβιετική ηγεσία έστειλε τους στρατιώτες στα τυφλά στη γερμανική κιματομπχανή. Την παρτίδα την έσωσαν οι Σοβιετικοί στρατηγούς. Και το ακάματο σθένος του μέσου, απλού «Ιβάν».

Ο σταλινικός μύθος έγκειται στο ότι δεν

υπάρχει κανένα κατόρθωμα και κανένα επίτευγμα σε αυτό το σφαγείο. Είναι ντροπή να υπερηφανεύεσαι γι' αυτές τις εκατόμβες. Σημαίνει ότι κάτι δεν έκανες καλά. Σημαίνει ότι δεν σε ενδιαφέρουν οι ζωές των ανθρώπων σου.

Ανάλογη είναι και η νοοτροπία που διέπει τον Βλαντιμίρ Πούτιν σήμερα: απλοί Ρώσοι θα σκοτώνονται μέχρι η Ουκρανία να λυγίσει.

Βεβαίως, το 2022 δεν είναι 1941: το 1941, η Ρωσία είχε δεχθεί την εισβολή. Το 2022 αυτή είναι η εισβολέα. Ο μόνος που έχει σοβαρό κίνητρο σε αυτό τον πόλεμο είναι ο Πούτιν. Αυτός είναι ο νέος Πατριωτικός Μύθος της πούτινικής Ρωσίας.

DOCUMENTO Ι.Σ. Καριώτης

Tsipras is back

Λίγο το κάρφωμα των λέξεων, λίγο η γλώσσα του σώματος, λίγο η απόφαση στα μάτια και πολύ ο ηλεκτρισμός ανάμεσα στο παλλόμενο πλήθος και τον ομιλητή, στο Τάε Κβον Ντο της Πέμπτης έγινε φανερό: Tsipras is back. Ο Τσίπρας που ξέραμε και άλλοι πιστέψαμε, άλλοι πολεμήσαμε είναι πίσω. Ή, αν θέλετε, μπροστά και πάλι για μια νέα έφοδο στον ουρανό. Κι όσοι βρίσκουν με το δίκιο τους υπερβολική τη μεταφορά του Μαρξ για την κατάσταση αυτή θα πρέπει να καταλάβουν το απλό αλλά τρομερό στη δύναμή του. Οι Τσίπρες της ιστορίας αυτού του τύπου δεν είναι απλώς πρόσωπα που οργανώνουν πολιτικά προγράμματα. Είναι τα οικεία πρόσωπα – ένας ή μία από μας – που οργανώνουν προσδοκίες και όνειρα. Εκείνες τις προσδοκίες κι εκείνα τα όνειρα που σε πείσμα κάθε ρεαλισμού επανέρχονται έπειτα από κάθε διάψευση, ακόμη και κάθε ήττα, με τον ηλεκτρισμό της δικαιοσύνης.

Αυτός ο Τσίπρας δεν υπάρχει περίπτωση να μη νικήσει. Όχι τον Μητσοτάκη, αλλά όλα όσα και όλους όσοι στηρίζουν τον Μητσοτάκη.

Αυτός ο Τσίπρας δεν υπάρχει περίπτωση να μη νικήσει. Όχι τον Μητσοτάκη, αλλά όλα όσα και όλους όσοι στηρίζουν τον Μητσοτάκη. Και δεν είμαστε εμείς, όχι, αλλά το καθεστώς της διαφθοράς, του αυταρχισμού και της προκλητικής αδικίας που τον έφερε πίσω. Οπλισμένο με τη δική μας οργή που γίνεται πολιτική θέση και ορμητικό ρεύμα. Με τη δική μας επιθυμία να αλλάξει επιτέλους σ' αυτό τον ρημαδιασμένο από τους κατόχους μέσων παραγωγής, μέσων ενημέρωσης και ψυχών τόπο ένα τουλάχιστον πράγμα: η επαφή της εξουσίας με τον πολύ κόσμο. Η σχέση της εξουσίας με όσα βασανίζουν τον πολύ κόσμο. Ο διάλογος της εξουσίας με τον πολύ κόσμο. Να μη μας κοροϊδεύουν. Να καταλαβαίνουν ακόμη και όταν θέλουν αλλά δεν μπορούν. Να βάλουν λίγο περισσότερη αλήθεια στον λόγο και στην πράξη τους. Για να κερδίζουμε βήμα βήμα μια οργιά ελευθερίας.

Χιλιάδες και χιλιάδες άνθρωποι, τραυματίες και απόκληροι του καθεστώτος, που κάθε λογαριασμός του ρεύματος τους πυροβολεί, τον πίστεψαν την Πέμπτη τον Τσίπρα. Ακόμη περισσότεροι, εκατομμύρια άνθρωποι, θα τον πιστέψουν, έχουν ανάγκη να τον πιστέψουν, το ερχόμενο διάστημα. Κι αυτό τον φορτώνει με την πιο βαριά ευθύνη, που δύσκολα άνθρωπος μπορεί να τη σηκώσει: την ευθύνη ότι της σωτηρίας μας, που μόνο ο Θεός αν υπήρχε θα μπορούσε να εξασφαλίσει, αν και μετά θάνατον. Αλλά την ευθύνη της αξιοπρέπειάς μας. Την ευθύνη να διεκδικήσει ως το τέλος, με όποιο κόστος, μαζί με μας, όσα δικαιούμαστε. Την ευθύνη της αλήθειας που στο τέλος της ημέρας θα του επιτρέψει να πει ότι έκανε ό,τι μπορούσε. Εκπροσωπεί αυτήν τη στιγμή την ελπίδα εκείνη που ομορφαίνει και τις πιο άσχημες ζωές. Κι αλίμονό του αν δεν φανεί άξιος της προσδοκίας μας.